

Den Haag, 5 November 2025

Geachte heer Koolmees, *beste Wouter,*

In deze brief geef ik u graag namens de CDA-fractie in de Tweede Kamer onze zienswijze op de te volgen stappen voor de formatie van een nieuw kabinet, op een wijze die recht doet aan de verkiezingsuitslag van woensdag 29 oktober.

De verkiezingsuitslag is een hoopvol signaal dat Nederland behoefte heeft aan constructieve politiek, gericht op samenwerking om concrete resultaten te boeken om Nederland verder te brengen. Het CDA heeft de afgelopen twee jaar in deze geest gewerkt en we zijn blij dat de kiezer ons opnieuw het vertrouwen heeft gegeven. Het CDA zal zich ten volle inzetten om onze verkiezingswinst om te zetten in een politiek die weer het vertrouwen van de samenleving verdient.

D66 is bij deze verkiezingen als grootste naar voren gekomen. Tegelijkertijd is duidelijk dat voor een meerderheidskabinet minimaal vier partijen nodig zijn. Daar gaat in eerste instantie onze voorkeur naar uit.

Nederland heeft behoefte aan een stabiele coalitie met een gezamenlijke agenda die orde op zaken stelt en moedige keuzes maakt voor de toekomst van Nederland. Om die reden heeft het CDA tijdens de afgelopen campagne geen breekpunten geformuleerd op inhoudelijke thema's dan wel op samenwerking met partijen die het democratisch ethos respecteren.

Het CDA hecht aan de totstandkoming van een nieuw kabinet op een zo kort mogelijke termijn. Het demissionaire kabinet rust na installatie van de nieuwe Tweede Kamer op 26 zetels. Dat is een erg smalle basis. Het is in het belang van Nederland dat er op zo kort mogelijke termijn weer een missionair kabinet komt. In deze verkennende fase is het zaak eerst vast te stellen met welke partijen programmatische onderhandelingen gestart kunnen worden.

In de volgende fase moet gezocht worden naar een gezamenlijke agenda van mogelijke coalitiepartners. Partijen moeten elkaar kunnen vinden in de prioriteiten van het volgende kabinet. Het CDA is van mening dat de volgende prioriteiten de basis kunnen en moeten vormen van de coalitieonderhandelingen: het aanpakken van de woningnood, meer grip krijgen op migratie, investeren in de (internationale) veiligheid van Nederland en een investeringsagenda voor de economie en de landbouw van de toekomst (sociaal, duurzaam en innovatief).

Voor het CDA zal deelname aan een coalitie vooral afhangen van de mate waarin aan deze gezamenlijke agenda voortvarend kan worden gewerkt. De stabiliteit van een coalitie rust op een gezamenlijke agenda voor de toekomst van Nederland en goede verhoudingen tussen partijen en politiek leiders.

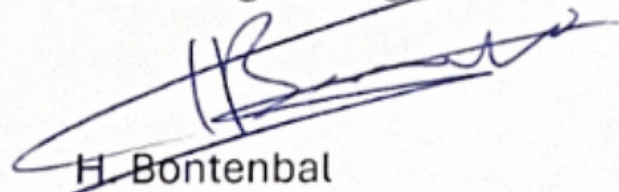
Deze tijd vraagt van partijen en politiek leiders zich constructief op te stellen en de bereidheid in het belang van Nederland te zoeken naar een werkbare coalitie. We zullen Nederland moeten laten zien dat we op een nieuwe manier politiek kunnen bedrijven die past bij de uitdagingen waar ons land voor staat. Dat vraagt om een groot verantwoordelijkheidsbesef en het plaatsen van het landsbelang boven het partijbelang. Daarbij dient de Tweede Kamer haar controlerende en wetgevende taken op een samenwerkingsgerichte wijze in te vullen.

Het CDA zal in het formatieproces steeds haar eigen perspectief inbrengen. De vraagstukken die moeten worden opgepakt, vragen om een sterke samenleving die – meer dan nu – ruimte en vertrouwen krijgt en betrokken wordt in de oplossingen. Niet alle oplossingen kunnen immers van de overheid of de markt verwacht worden. Een volgend kabinet zal daarom oog moeten hebben voor het versterken van de samenleving en haar verbanden, en weerstand moeten bieden tegen doorgeslagen maakbaarheidsdenken en regelzucht.

Het CDA zal, zoals eerder aangegeven, niet deelnemen aan een coalitie met de PVV, ook niet in een gedoogconstructie. Wij vinden dat de PVV de democratische rechtsstaat, de grondrechten die daarin verankerd zijn en het daarbij horende democratische ethos onvoldoende respecteert en in de praktijk brengt. Dat geldt ook voor Forum voor Democratie.

De verkiezingsuitslag is een unieke kans om de vraagstukken waarmee de samenleving al langere tijd worstelt, concreet aan te pakken. Deze kans mogen we niet verspillen. Te lang is de Nederlandse politiek gegijzeld geweest door een populistische politiek die de samenleving verdeelt en geen oplossingen biedt voor reële problemen van mensen. Het is hoog tijd dat we de politiek weer in normaal vaarwater brengen. Het CDA voelt een grote verantwoordelijkheid om daaraan bij te dragen.

Met hoogachting,

H. Bontenbal